

բարձունքը և երեսփոխանը զեռ չեն դառնել համախոհ, ուստի Առաջնորդի հրամանը մինչև այսօր մնում է անկատար, իսկ ուսումնարանի շինութիւնը այնչափ վնասուել է և խանգարուել, որ մի տարուց յետոյ անկարելի կլինի շարունակել նորա մէջ ուսումը:

Տեսնելով ուսումնարանի այսպիսի խեղճ դրութիւնը և ի նկատի ունենալով Առաջնորդի երկու հրամանագրութիւնը, ես առաջին գրութիւնով ի 23 սեպտ. անցեալ 1872 ամի № 1 առաջարկեցի երեսփոխան Յովսէփ Ամիրխանեանցին կատարել զոնեա մասնաւոր կարկատանքը փոխելով տանիքի վերայ կոտրատած կղմիտքները որ խափանուի անձրևի ջրի կաթիլը: Իրր կատարելով իմ առաջարկութիւնը՝ պ. Ամիրխանեանցը տնօրինել էր փոխել 20 40 կղմիտք, այն ինչ հարկաւոր էր փոխել 1000 և աւելի հաստ:

Սինօդն Ս. Էջմիածնի իմանալով իմ յայտարարութիւնից Սղնախի սուրբ Սահակեան ուսումնարանի ողորմելի դրութիւնը՝ ունի շուտով առնել արժանաւոր տնօրէնութիւն կարեւոր բարեկարգութիւն տալու համար նոյն ուսումնարանին:

Աւարտելով այստեղ մեր վերահասութեան բովանդակութիւնը և նորա հետ միասին և մեր յօգուածը, աւելորդ ենք համարում առնել որ և իցէ տեսակ խորհրդածութիւն, այլ բաւականանում ենք մի անգամ դարձեալ կրկնել սրբազան Պօղոս Առաքեալի խօսքը թէ՛ իւր իւր Բնութիւնը՝ Բնութիւնը յանդիմանէ՛, ի՛նչ և այլն Երկնային:

ՎԱՀԱՆ ՎԱՐԴԱՆՊԵՏ ՌԱՅՏԱՄԵԱՆ:

ՆՈՒՆԻ ԵՒ ՓԻՒՄԷ ՏԻԿՆՈՋ:

Վարդաշատաւոռ Ս. Գալիանեան Օրիորդաց Ուսումնարանի Հոգաբարձուհին, ստանալով այս օրերս Կ. Պոլսեցի Համեստափայլ Տիկին Եւփիմէ Մաղլումեանցից (որ է քոյր մեր Վեհափառ Հայրապետի) տարեկան նուիրաբերութիւնը 400 ռ. արծ. վասն սոյն 1875 ամի, եւ մի Կ. Պոլսեցի ուղղաւոր Պարոնից նոյնպէս 400 ռ. արծ. միանուագ նուէր յօգուտ նոյն

ուսումնարանի, սեպտեմբ. պարտաւորութիւն է համարում իւր հրապարակական շնորհակալութիւն մատուցանել նոցա, եւ մանաւանդ բարեպաշտունի Տիկին Եւփիմէ Մաղլումեանցին, որն լինելով սկզբնական պատճառ բացման այս ուսումնարանի, իրրեւ բարերարունի եւ միանգամայն Հոգաբարձուհի, միշտ հոգացել է մայրական խնամքով եւ յաճախ այցելութեամբ ոչ միայն ուսումնարանի նիւթաւոր ապահովութեան վերայ, այլ եւ նորա ծաղկման եւ յառաջադիմութեան վերայ: Արդ իսկ լինելով Կ. Պոլսում անձնական տկարութեան պատճառով, չէ՛ պակասացնում նոյն ուսումնարանից իւր խնամակալութիւնը եւ հեռաւոր տեղից:

Տեսաւ Ս. Գալիանեան Օրիորդաց
Ուսումնարանի Վարդաշատաւոռ
ՎԱՀԱՆ ՎԱՐԴԱՆՊԵՏ ՌԱՅՏԱՄԵԱՆՑ

1875 - 1876

Ս. Էջմիածնի:

ՎԻՃԱԿԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑ ԹԱՂԵՔՍԱՆԳՐԱՊՈՒ

Աղեքսանդրապոլոյ Հոգեւոր դպրոցը, բարեպաշտ եւ Ազգասէր Հոգաբարձուաց հետ, Փոխանորդ Արժ. Սուրբիս վարդապետ Պարզեանցի եռանդուն ջանքիւր, վիճակին կարի անհրաժեշտ կարօտութենէն ստիպեալ, համաձայն Թեմական դպրոցաց, Վիճակային Գպրոցի փոխարկելոյ կանոնադրութիւնը Վեհ. Հայրապետ ամենայն Հայոց հաստատեց հանդերձ օրհնութեան եւ քաջալերական կանգնեալ:

Սոցա պսպլոխի նախանմելի եւ անխոնջ ջանքը եւ եկեղեցաշահ նպատակը հանգեք՝ շնորհակալութեամբ կրողմք, եւ կմաղթմք կարողութիւն, յաջողութիւն, եւ յարատեւ արդիւնաւորութիւն:

ՕՐԻՈՐԴԱՆ ՍԱՀԱԿԱՆԱՅԷ ԵՒԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ

Սոյնպէս հանդերձ շնորհակալութեամբ կհնդորդեմք մեր սիրելի Ազգայնոց Աղեքսանդրապոլոյ երկսեռ Հոգեւոր դպրոցաց համայն վարժապետաց եւ տեսչաց այն անձուկը, զի տեղւոյն աղքատիկ օրիորդաց մտաւորական թշուառ վիճակին կարեկցելով, քստիպեալ յազգասիրութենէ, տեղւոյն Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ հովանաւորութեան ներքեւ բացուելի Սա-

հակամոյշ օրիորդաց ծխական դպրոցին մէջ՝ ծրի դաստիարակութիւնը անելոյ համար ինդիք մատուցին, ուստի եւ Վեհ. Հայրապետ սիրով ընդունելով նոցա առաջարկութիւն, հաստատուեց արաջարկեալ ծրագիրը:

ՍՈՒՐԷԱՆԴԱԿ ԵՒ ԻԶԱՆԳԵԱՆ *

Յարաբերութիւն:— Մեղուի եւ Փռեցի երկամեայ դատապարտութիւն:— Երեսի. ժողով:— Սեթեան եպիսկոպոսին ամսական:— Վանէն եւ զրպարտութիւնը եւ մատնութիւնը:— Զրիալարժ եւ թոշակաւոր աշակերտներ:— Մալաթիոյ մէջ:— Սենդեան Արին վերայ:— 10000 սոկի:— Ազգ. պարտոց հանգանակութեան հաշիւ:— Այլ առակ:— Սամաթիա:— Սամանաղուքեան վերաբերելի յանձնաժողով:

Անքաղաքագիտական հեռատեսութեամբ Պատրիարքը մեծ պակասութիւն ըրաւ Յունաց հետ բազում տարինքէ ի վեր շարունակուած տեսակցութեան մի յարաբերութիւն դադարեցնելով, որ Ծնունդին եւ Զատիկին կ'պատահէին:

Մեծ տօներուն այնպիսի տեսակցութեանց փոխադարձ երթեկեկութիւնները՝ որչափ եւ իցէ՝ քաղաքական նշանակութիւնէն զուրկ չէին եւ ոչ աւագուտ երեւմն մեր ազգին ալ:

Յիրաւի Յունաց եկեղեցականաց տգետ մասին կրօնամոլութիւնը եւ տեղ տեղ Քրիստոսի կամաց եւ հրամանաց բոլորովին ներհակ երեւմն կատարուած գեղձումները վիշտ կ'պատճառեն մեզ, սակայն նոյն իսկ ինքեանք յոյները երբ զգացած էին այն ատկի գործերնին եւ հետզհետեւ ուղղուելու ձգտումներ կ'ցուցնէին, մեզ կ'վայելէր մեր Ս. կրօնի աղատամտութիւնը եւ վսեմութիւնը վահան ունենալ, եւ միշտ վեհանձնութեամբ ամէցնել զանոնք. ի հարկէ շուտով անոնք ալ նախապաշարեալ կրօնամոլութիւններէն պիտի հեռանան:

Անշուշտ պատրիարքները երբ կ'միանան, իրենց ժողովրդոց եւ նոյն իսկ իրենց համար շատ լաւ գործեր կարող են արդիւնաւորել: Բայց միմեանց

հակառակելով՝ աւելի վնասներ կ'քաղեն եւ պիտի քաղեն:

Երանի թէ կրկին շարունակուէին յարաբերութիւնները, եւ այն ժամանակ աւելի դիւրին է հետզհետէ յոյները ամաշկենել իրենց կրօնամոլ գործոց համար եւ յետո նահանջելու հարկադրել ազատամիտ սկզբունքներով:

*

Յունար 17 էն Մէլէս շարիփարի. հանդէսը եւ փետրվարի 7 էն Փռեցի լրագիրը երկ—երկու ամիս միջոցով դատապարտուեցան:

Ս. Պատրիարքի նկատմամբ՝ առաջինը սիրահար. պատկեր մը տպած, եւ վերջինը Պարինէն զբրուած մի տամակ՝ որ անցնալ եւ ներկայ անհաճոյ ընթացիցն վերայ կ'գանգատէր, հրատարակած էր:

**

Գոհ եմք որ Երեսի. Ընդհանուր Ժողով օրինաւոր ընթացքով կ'յարատենէ, եւ բաւականին յաջող է:

Ըռ այժմ վտանգներու երկիւղները փարօտեցան:

**

Ազգ. Վարչութիւն տեղւոյս զմեզով Գեր. Սեթեան Յօհ. Եպիսկոպոսի զառամեալ վիճակին վերայ, որ չէ կարող մի պաշտօն վարել, որոշեց ամսական երկու ոսկի (լիրա) կեդրոնական սրնտուկէն տալու, եւ սկսաւ տալ:

Սոյնպէս ազգային մը ամսական երկու ոսկի, եւ Ս. Պատրիարքն ալ մէն մի ոսկի պիտի տան, ինչպէս հրատարակած է Փռեցի:

**

Վանէն բազմաթիւ երեւելի ազգայնոց ստորագրութիւններով բողոքագիր մի խրկուած է Պատրիարքարանին՝ իմանալով որ յանիրաւի զրպարտութեամբ եւ մատնութեամբ Պօղոս վարդապետ աքսորուած է, մինչդեռ նորա որ աստիճան Օսմ. կայսեր. կառավարութեան հաւատարիմ ըլլալը երեւելի փաստերով ալ կը հաստատեն:

Եւս գործը ծանր կերպարանք պիտի առնէ: Արծիս մենք մեր ձեռքերով մեր տունը կը հարուածենք եւ կը կործանենք: Ի՞նչ անեմ այն

(*) Անցեալ փետրվարի ամսագրոյ թերթից անհետացան զմեզ հարկադրեց մեր Պօղոս թղթակցին երկու գրութիւնը միացնել ներկայիս մէջ: